

Становище

Относно: Конституционно дело №23/ 1998г.

С определение от 15 септември 1998г. Конституционни съд е конституирал като заинтересована страна Министерският съвет по дело № 23/ 1998г. Делото е образувано на 17 юли 1998г. по искане на Главния прокурор и има за предмет разпоредбата на пар. 3б от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за концесиите/ЗК/, която разпоредба е създадена с пар. 16 от Закона за изменение и допълнение на закона за концесиите/обн. ДВ, бр. 61/1997г./

В искането се поддържа , че предвидената възможност да се предоставя без търг или конкурс концесия за дружества, в които държавното участие е над 300млн. лева, съставляващо не по- малко от 25 на сто от капитала на дружеството /каквото е съдържанието на оспорваната разпоредба/ поставя в нееднакви правни условия посочените дружества спрямо останалите участници в стопанския живот, поради което разпоредбата противоречи на чл. 19, ал. 2 от Конституцията.

Тезата на Главния прокурор е базирана на доводи, свързани както с **държавния монопол** така и с правото на **изключителна държавна собственост** и суверенни права- чл. 18, ал. 1, ал.2 , ал.3 и ал. 4 от Конституцията.

В искането на Главния прокурор се сочи противоречие с чл. 19, ал.2 от КРБ, свързвайки пар. 3б с монополизма. Привеждания в подкрепа текст има предвид стопанската дейност, а не начина, по който държавата предоставя своята публична собственост. Аргументи в посока на това, че държавата със закон може да уреди режима на публичната си собственост са приведени и в РКС 2/1996г. Там освен това е ясно определено какво е държавен монопол: “В чл. 18, ал. 4 от Конституцията са изброени изчерпателно стопанските дейности, в сферата на които държавата със закон може да установява монопол”. От текста на пар. 3б е ясно, че няма връзка с монополна дейност, а с правомощията, които Конституцията е дала

със закон да се уреди режима на държавната собственост, включително и по отношение на изключителната такава.

Чрез текста на ал. 5 на чл. 18 от Конституцията към предоставянето на права върху изброените обекти изключителна държавна собственост се поставя изискването това да става чрез концесии по ред и условия, определени със закон.

Според нас в искането неправилно се свързва конкурса и търга като единствено проявление на начина, по който се предоставят концесионни права. В ал. 5 на чл. 18 на Конституцията единственото изискване е концесиите на бъдат предоставяни по **ред и условия**, посочени в закон.

Следователно задължителните реквизити при предоставянето на концесии са следните- ранга на акта да е **закон**, с него да се уреждат **реда и условията** за предоставяне на концесии.

И трите изисквания са изпълнени по отношение на пар. 3б от ЗК:

Разпоредбата на пар. 3б присъствува в ЗИДЗК като пар. 16, следователно спазено е **йерарахичното изискване за ранга на акта- закон.**

Редът е определен и то в закона - без търг и конкурс като се предвижда акт на Министерски съвет за предоставянето на концесия на дружествата по ал.1 на пар. 3. Този подход е утвърден още с първите текстове на ЗК- чл.8 на ЗК гласи , че “концесионерът се определя чрез конкурс или търг или без конкурс или търг в определени със закон случаи”. Следователно предоставянето на концесия с акт на МС е съвсем легално правно средство, за да се пресъздаде още един правен ред извън този на търга и конкурса за предоставяне на концесия. Подобен подход намираме и в пар. 3а ЗК, и в пар. 5а и пар. 5б от ЗППДОП.

Условията също са определени в оспорвания текст- дружествата по ал. 1 на пар. 3, които се ползват от хипотезата на пар.3б да имат акционерно или дялово участие с номинална стойност над 300 млн. лв., съставляващо не по- малко от 25 на сто от капитала на дружеството. Не случайно конституционният законодател е употребил израза “условията” /освен реда/ в чл. 18, ал.5, като по този начин е оставил едно по- широко поле за бъдещата уредба на материята.

Конкурса и търга са правна техника, избрана от законодателя в общия случай, но няма правни пречки да е изпълнен диспозитива на правната норма на чл. 18, ал. 5 от Конституцията и по друг начин- каквато практика е имала страната ни и в исторически план и сега със съществуването на цитираните други текстове от ЗК и ЗППДОП.

Считаме, че пар. 36 на ЗК не противоречи на Конституцията, а реализира предоставените параметри на чл. 18, ал.5 от КРБ с оглед на редица специфични хипотези, между които е и оспорваната от Главния прокурор.


министър-председател:
Иван Костов